MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta tat-13 ta' Novembru, 2013

Citazzjoni Numru. 875/1982/1

Ignazio Gatt u b'digriet tal-24 ta' Settembru, 1992, il-gudizzju gie trasfuz f'isem Speranza armla minn Ignatius Gatt; Joseph, Carmel, Miriam xebba, Philip, Paul, Alexandra, xebba, u William ilkoll ahwa Gatt, *stante* l-mewt ta' Ignatius Gatt fil-mori tal-kawza
vs
Zakkarija Calleja

Il-Qorti,

A. CITAZZJONI:
Rat ic-citazzjoni ta' l-atturi li permezz taghha ppremettew:

Illi fis-17 ta' Awissu, 1979 il-konvenut talab u ottjena l-hrug ta' mandat ta' impediment tas-safar kontra l-attur (numru 748/79) u dana in kawtela ta' pretisi drittijiet ghall-hlas tad-danni li suppost gew kagunati lilu billi fis-snin 1969 u 1970 l-attur kien allegatament fornielu *concentrate* difettuz ghall-annimali tieghu, pretensjoni li kienet tinsab dedotta f'kawza pendenti quddiem din il-Qorti, u dana fis-somma

kalkolata ghall-fini ta' dak il-mandat fl-ammont ta' hamsa u ghoxrin elf, tmien mija u tliet liri maltin (Lm25,803.00.0);

Ill-il-attur talab u ottjena l-hrug ta' kontromandat wara li ppresenta garanzija bankarja ghall-ammont ta' hamsa u ghoxrin elf u disa' mitt lira (Lm25,900);

Illi l-attur huwa prezenti f'Malta u ma ghandu ebda hsieb li jsiefer, u l-prezenza tieghu f'Malta, oltre l-beni konsiderevoli posseduti mill-attur kienet u ghadha garanzija bizzejjed li kull eventwali kreditu kanonizzat favur l-istess konvenut jigi mhallas;

Illi l-manteniment ta' l-istess garanzija bankarja ghaf-favur tal-kreditu eventwali ta' l-istess konvenut qieghed jimmobilizza certu ammonti ta' kapitali u jintralcja ghalhekk in-negozju ta' l-attur u jikkagunalu dannu;

Illi ghalkemm gie bonarjament interpellat biex isiru arrangamenti halli l-bank jillibera ruhu mill-istess garanzija, il-konvenut baqa' ma ta ebda twegiba;

L-attur talab lill-Qorti:

Tiddikjara u tiddeciedi li l-attur joffri garanzija bizzejjed ghall-hlas ta' kull eventwali kreditu bil-prezenza tieghu f'Malta u bis-sostanzi tieghu kollha, u li konsegwentement ma hemm l-ebda bzonn ta' l-istess garanzija bankarja, u 2. taghti terminu lill-konvenut biex igib garanzija jew pleggerija tajba ghal hlas tal-penali, danni u imghaxijiet li jista' jkun soggett ghalihom billi ottjena hazin l-istess mandat ta' impediment tas-safar u 3. ghaliex l-imsemmi mandat (kwantu ghadu ma spiccax ghat-tenut tal-artikolu 873 tal-Kodici tal-Procedura) jigi dikjarat bhala ottenut ingustament.

Salvi azzjonijiet ohra.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li gie mharrek ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda prezentati mill-attur.

B. ECCEZZJONIJIET:

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut li biha eccepixa:

1. Illi ghar-rigward ta' l-ewwel domanda, din il-Qorti m'ghandhiex il-fakolta` tiddikjara dak li gie mitlub. Skond l-artiklu 833(2) tal-Kap. 15, il-mandati kawtelatorji jigu revoakti kemm-il darba d-debitur jaghmel depozitu jew jaghti pleggerija adegwata. Kif intqal fl-istess att tac-citazzjoni, l-attur kien ottjena l-hrug ta' kontro-mandat wara li pprezenta garanzija bankarja. Minflok ma pprezenta garanzija bankarja, l-attur kien messu dak iz-zmien juri li ghandu sostanzi immobbli bizzejjed u joffri dritt rejali fuqhom biex jissalvagwarda d-drittijiet tal-konvenut, u, jekk il-Qorti ma taccettax dik il-garanzija, imur fil-kontenzjuz. L-attur kien ghazel it-triq tal-garanzija bankarja, u llum ma jistax imur lura minnha.

2. Fi kwalunkwe kaz, il-presenza ta' debitur f'Malta "*per se*" mhi ebda garanzija, lanqas jekk id-debitur ikun stramiljunarju. Rigward is-sostanzi ta' l-attur, dan qatt ma wera x'jippossjedi, u, anki jekk ghandu immobbli ta' valur sostanzjali, liberi minn kull debitu, hu dubjuz jekk jistax jaghmel ipoteka preventiva.

3. Rigward it-tieni domanda, anki kieku l-Qorti kellha fakulta` timponi t-terminu u l-pleggerija mitluba, darba li l-mandat kien gie revokat din id-domanda llum ma taghmilx sens.

4. Rigward it-tielet domanda, din ma tistax treggi ghaliex l-artiklu 873 citat ma japplikax ghall-kaz. *Inoltre*, id-dikjarazzjoni mitluba li l-mandat kien gie ottenut ingustament hi minghajr kawzali. Fi kwalunkwe kaz, jekk il-kawza tal-konvenut kontra l-attur ghadha pendenti, kif tista' l-Qorti tiddeciedi jekk il-mandat giex ottenut ingustament jew le?

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda prezentati mill-konvenut.

C. PROVI:

Fis-seduta datata 25 ta' Marzu 1985, gew nominati Dr. Lawrence Caruana, is-Sur Anthony Serracino Inglott, l-ispizjar Maurice Zarb Adami, u Dr. Richard Galea Debono bhala Periti Perizjuri.

Rat il-verbal tat-13 ta' Frar, 2002 (fol 130) li minnu jirrizulta li Dr. Anthony Ellul gie nominat Perit Legali.

Rat li fit-13 ta' Ottubru, 2003 kien gie deciz li l-kawzi 994/71, 319/70 u 875/82 kienu konnessi.

Rat id-digriet tas-16 ta' Dicembru, 2004 li permezz tieghu Dr. Vincent Galea ssostitwixxa lil Dr. Anthony Ellul bhala Perit Legali.

Rat ir-rapport tal-Perit Legali Dr. Vincent Galea li fih semma:

"III. **<u>RETROXXENA GHAL-PERIZJA ODJERNA</u>**

5. Illi ma din il-kawza hemm mixjien ukoll is-segwenti kawzi:

a) Cit. Nru. 319/70 CFS fl-ismijiet Ignazio Gatt vs Zakkarija Calleja.

b) Cit. Nru. 994/71 CFS fl-ismijiet Zaccaria Calleja vs Ignazio Gatt.

6. Illi ghal ahjar prosegwiment tal-kaz, l-esponenti gabar il-provi kollha – mressqa fit-tlett kawzi fuq imsemmija – fir-rapport tal-kaz bin-numru 319/70 fl-ismijiet **Ignazio Gatt *noe* vs Zakkarija Calleja**. Huwa ghalhekk ma huwiex sejjer joqghod jerga jirrepeti l-provi f'dan ir-rapport, liema provi imsemmija fil-kawza hawn appena riferita ghandhom japplikaw u jghoddu wkoll ghal dan ir-rapport. Dan anke a bazi tal-fatt li l-partijiet kienu qablu li l-provi li kienu qeghdin jingabru fil-kawzi kellhom jaghmlu stat fil-konfront tat-tliet kawzi hawn imsemmija.

Konsiderazzjonijiet

7. Illi l-ewwel haga li ghamel l-esponenti huwa li gabar kopja tal-mandat ta’ impediment ghas-safar kontra persuna bin-numru 748/79 u tal-kontro-mandat relattiv. Dawn qed jigu esebiti mar-rapport u mmarkati bhala Dok. VGX.

8. Jirrizulta li l-mandat ottenut mill-konvenut Calleja fil-konfront ta’ l-attur Gatt kien inhareg taht l-artikolu 855 tal-Kodici ta’ Organizzazzjoni u Procedura Civili. Dak l-artikolu kien jaqra hekk:

“(1) The object of a warrant of impediment of departure is to secure a claim which might be frustrated by the departure of the debtor, or by the departure of any ship or vessel other than a ship of war” (sottolinejar ta’ l-esponenti).

9. Dan l-artikolu tal-ligi gie sostitwit, permezz ta’ l-Att Numru XXIV tal-1995, bis-segwenti:
“A warrant of impediment of departure of any ship or vessel may only be issued to secure a debt or a claim which could be frustrated by the departure of the ship or vessel.”

10. Illi ghalhekk, ghandu jirrizulta li mis-sena 1995, il-mandat ta’ impediment tas-safar fuq il-persuna *“to secure a claim which might be frustrated by the departure of the debtor”* ma ghadux jezisti fil-ligi taghna.

11. Mill-atti akkwiziti, irrizulta li fis-17 ta’ Awissu, 1979, il-konvenut odjern, talab u ottjena l-hrug ta’ mandat ta’ partenza kontra l-attur Ignazio Gatt. Irrizulta wkoll li din il-Qorti, kienet laqghet it-talba ta’ l-attur odjern, imressqa b’rikors nhar it-23 ta’ Awissu, 1979, sabiex jinhareg il-kontro-mandat relattiv ghall-mandat ta’ impediment tas-safar numru 748/79.

12. Illi minn imkien mill-provi pprezentati, la f’din il-kawza odjerna u lanqas fiz-zewg kawzi l-ohra konnessi u *cioe`* dawk bin-numri:

(a) Cit. Nru. 319/70 CFS fl-ismijiet Ignazio Gatt vs Zakkarija Calleja

(b) Cit. Nru. 994/71 CFS fl-ismijiet Zaccaria Calleja vs Ignazio Gatt.

ma jirrizulta xi tip ta' prova sabiex issostni t-talbiet attrici. Provi ghar-rigward ta' din il-kawza ma tresqu assolutament xejn. Ma jirrizultax, per ezempju, x'kienu l-konsistenza ta' l-assi ta' Ignazio Gatt u dan sabiex l-ewwel talba tieghu tigi sostnuta.

13. Lanqas ma tirrizulta xi tip ta' prova sabiex turi kif dan il-mandat gie ottenut ingustament.

14. Kull ma jissemma huwa dak li jinghad fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur odjern, meta jghid li:

"Ghandu jinghad illi skond l-atti li jirrizultaw mill-Qorti, il-werrieta ta' Ignazju Gatt ghadhom marbutin mal-bank b'garanzija bankarja li ghadha pendenti u li fuqha jhallsu ta' kull sena. Meta spicca l-impediment tal-partenza, Zakkarija Calleja lanqas kellu d-dicenza li jaghmel il-kontro-mandat relattiv, haga li jista' u ghandu jaghmlu huwa bhala mhux aktar applikabbli.

Waqt il-hajja ta' Ignazju Gatt dan l-impediment tal-partenza kien ta' ostaklu kbir ghal meta ried irid isiefer fuq xoghol barra minn Malta in konnessjoni man-negozju tieghu.

Ghalhekk kellu jaghmlu zewg garanziji bankarji ta' ammonti sostanzjali u naturalment il-bank jithallas ta' kull sena talli jkun qieghed johrog bicca karta u l-garanzija bankarja tispicca meta l-kawza tkun iffinalizzata.

Ghalhekk ir-responsabbilta` li jitnehha l-impediment tal-partenza b'kontro-mandat kellha tispetta lill-istess Zakkarija Calleja.

Il-mandat sar b'mod vessatorju. Zakkarija Calleja illi kien fin-negozju u b'farm in-nahat bejn in-Naxxar u Gharghur

kien jaf min kien Ignazju Gatt mill-Mosta u b'espressjoni Maltija li ma kienx hafi, illi kellu proprjeta`, kellu negozju u t-talbiet tieghu setghu jigu sodisfatti. Il-mandat ta' impediment tal-partenza sar bl-aktar mod vendikattiv u fil-fatt meta Ignazju Gatt ha passi biex dan tnehha u garanzija bankarja, immedjatament l-istess Zakkarija Calleja ghamillu sekwestru u ghat-tieni darba kellha ssir garanzija bankarja. Is-sekwestru naturalment ghadu vigenti. Il-kawza kienet fuq il-mandat ta' impediment tal-partenza.

Allura wiehed isaqsi ghala Zakkarija Calleja, kif kienet il-ligi dak iz-zmien, ma ghamilx mall-ewwel is-sekwestru imma nqeda bl-impediment tal-partenza hlief li l-uniku skop kien illi jtellfu min-negozju tieghu li jkun jista' jsiefer barra minn Malta?

Zakkarija Calleja kellu jaghti 'il fuq minn Lm12,000. F'dak iz-zmien, b'Lm12,000 kont tixtri zewg vilel jew town houses."

15. Kif diga' nghad aktar 'il fuq, l-allegazzjonijiet maghmula mill-atturi fin-nota ta' sottomissjonijiet taghhom huma biss allegazzjonijiet u bl-ebda mod ma gew ippruvati. Anzi ma hemm lanqas l-icken prova fl-atti processwali in sostenn ta' dak li jghidu huma fin-nota ta' sottomissjonijiet taghhom.

16. Ghar-rigward tal-kumment ta' l-atturi fejn huma jistaqsu l-ghala Zakkarija Calleja nqeda bl-impediment tal-partenza minflok ghamel mandat ta' sekwestru (kif sussegwentement ghamel) jekk mhux bl-iskop uniku sabiex itellef in-negozju ta' Ignazju Gatt l-ghaliex ma setax isiefer barra minn Malta, l-esponenti jissottometti, bid-dovut rispett, li huwa ma jaqbilx ma dan ir-ragunament. Il-kreditur, u f'dak iz-zmien li nhareg dan il-mandat, hekk kien qieghed jippretendi li kien Zakkarija Calleja, kellu kull dritt li juza dak li kien hemm a disposizzjoni tieghu fir-rit procedurali nostran. Huwa seta' jaghzel li jressaq mandat ta' sekwestru jew inkella mandat ta' impediment ta' partenza. Calleja ghazel l-ahhar mandat. Ma rrizultax mill-atti processwali li huwa ghamel jew ottjena l-hrug ta' l-

istess mandat ingustament. L-ghazla tal-hrug ta' xi mandat hija dejjem imhollija fid-diskrezzjoni tal-kreditur.

Konkluzjoni

17. Ghaldaqstant l-esponenti jissottometti li in vista ta' dak kollu hawn fuq premess, din il-Qorti ghandha taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi tichad it-talbiet kollha attrici;

Bl-ispejjez ta' din l-istanza jkunu a karigu esklussiv tal-atturi."

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

Din il-Qorti tibda billi tirreferi ghad-decizjonijiet taghha milhuqa llum fil-kawza 319/70FS u 994/71FS fl-ismijiet bejn l-istess partijiet minn fejn jirrizulta li din il-Qorti waslet ghall-konkluzjoni in virtu` tas-sentenza 319/70FS li Zakkarija Calleja ghandu jaghti lil Ignazio Gatt jew lill-werrieta tieghu s-somma ta' €24,930.49, waqt li minhabba l-kawza 994/71FS Ignazio Gatt jew il-werrieta tieghu ghandhom jaghtu lil Zakkarija Cellaja l-ammont ta' €3,416.03. Minn dan johrog li Ignazio Gatt kellu jiehu minghand Calleja s-somma ta' cirka €21,500 u certament ma kienx gustifikat min-naha ta' Calleja li jintavola proceduri ta' Mandat ta' Impediment tas-Safar.

Gatt kien imxekkel b'dan l-impediment bejn is-17 ta' Awissu, 1979 u meta dahal fis-sehh l-artikolu relevanti ghat-tnehhija tal-Mandat ta' Impediment tas-Safar tal-Persuna. Meta ma baqax jezisti l-artikolu msemmi, Gatt kellu r-rimedji biex inehhi l-effetti ta' l-isemmi mandat.

Fid-dikjarazzjoni guramentata tal-konvenut hu kkonferma dak li nghad fl-ewwel u t-tieni u t-tielet paragrafu tac-citazzjoni, izda li ma kien jaf xejn dwar solvibilita` u mezzi ta' l-attur u li kellu interess fl-impediment ossija garanzija bankarja biex jigu salvagwardati d-drittijiet tieghu. L-attur qatt ma kien wera ricerki tieghu lill-konvenut u anqas kien offra xi garanzija reali.

L-attur semma fid-dikjarazzjoni tieghu li l-konvenut kien ottjena l-hrug ta' Mandat ta' Impediment tas-Safar kontra

tieghu suppost in kwatela ta’ allegat kreditu ta’ £25,800 u li biex jottjeni l-hrug tal-kontro-mandat kellu jgib garanzija bankarja ta’ £25,900. Ikkonferma li hu solvibbli u li l-garanzija kienet qed tikkagunalu intralc serju fin-negozju tieghu billi kien jehtieglu jzomm dik is-somma likwida f’idejn il-bank.

Il-konvenut eccepixxa li rigward l-ewwel domanda (dikjarazzjoni li l-attur joffri garanzija bizzejjed ghall-hlas ta’ kull eventwali kreditu), il-Qorti m’ghandhiex il-fakulta` tiddikjara dak li gie mitlub. Dan huwa veru ghax il-Qorti m’ghandhiex dan il-poter u s-sistema normali hu li jsir depozitu jew tinghata garanzija. L-attur seta’ ghamel dak li talab fl-ewwel talba tac-citazzjoni fir-rikors appozitu. Ghalhekk tilqa’ din l-eccezjoni dwar l-ewwel talba.

Fit-tieni eccezzjoni tieghu l-konvenut jinsisti li l-prezenza tad-debitur f’Malta *per se* mhi ebda garanzija. Izda bl-istess ragunar ghalfejn ghamel it-talba ghall-hrug ta’ l-impediment tal-partenza ta’ l-attur? Ghalhekk tichad din l-eccezzjoni.

Rigward it-tieni talba biex il-konvenut jigi moghti terminu biex igib garanzija u t-tielet talba biex il-mandat jigi dikjarat bhala ottenut ingustament, illum dawn it-talbiet u eccezzjonijiet huma sorpassati mit-trapass taz-zmien.

E: KONKLUZJONIJIET:

Illi ghalhekk it-talbiet ta’ l-attur ma jistghux jintlaqghu izda l-Qorti thoss li dan kellu certu gustifikazzjoni meta lmenta mill-fatt li l-konvenut li kien debitur tieghu u minflok ghazel li jipprocedi billi jipprezenta rikors ghall-hrug ta’ mandat ta’ impediment ta’ partenza kontra l-attur.

Ghal dawn il-motivi tordna li l-ispejjez jibqghu bla taxxa.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------